

LAPOLVASÓ

Vers, eredj, légy...

Alföld. Jelenkor. Holmi. Kortárs. Tiszatáj

Majdnem hatvan évvel ezelőtt, még József Attila úgy írta le a című választott sort, hogy: „vers, eredj, légy osztályharcos”. Ma ilyesmire már gondolni sem mer a költő: lírikusi rangját kockáztatná, ha a dúló partközelmekbe hatodolna jámborokkal vagy a magyaros versidom eszközeivel beszálna. És nemcsak a külvilág, belvilága is tiltakoznék ilyesmi ellen. Oly sokáig volt korparancs a közeleti líra, és abból is csak a konzolidáció eredményeit élte, hogy még az ifjabbakat sem vonzza a szabadság-szerelmű Petőfitől megfogalmazott hitvallása, sőt, még az Ady sem: politika és szerelem.

Miközben életünket teljességgel beszövi a politika, a költészet hangsúlyozottan nem akar politizálni. Reformkor? Rendszerváltás? Fegyveres forradalmak? Sehol egy Akasszátok föl a királyokat, sehol egy „osztrolenka véres csillaga”. A költő rosszálmú éjszakáiról ír, szorongó emlékeiről, a létémény hangulatairól — de nem a napi politikáról. És mégis! A versek többségén, mint szimbolikus tárgyakon átereng az a szorongás, az az emlék, az a létémény, amelyet ebben az átpolitizált, mediainfúziós világban — és csakis itt — tudunk átérzeni. Versolvasó gyakorlatunk az áthallásokra különösen kihegyezett fülnk a vétkes benne? Nagyon valószínű. De az sem lehetetlen, hogy a vers minden időben a maga konkrét világáról beszél; „általános emberivé” ezt a történelem önméltó avaták.

A februári Tiszatáj Csóóri Sándor hatvanadik születésnapja alkalmából négy verset közöl. A sepsiszentgyörgyi Farkas Árpád még 1989 novemberében kelt versét nemcsak a betegség felviaskodó ember szorongása jellemzi, de az üdvözletül küldött dívelelen ott „az ablakom alatt éjjelente állongó férfi bakancsvasa” is — amit aligha lehet csak metaforikusan értelmezni. Ágh István — Csóóri Sándor ideje — néhány évvel fiatalabbnak sorolja a költő eredetének, sorsának toposzait: „udvar, kert a gyerekszobája”, „mindenik ősz hajszála szabadság”, „történelme hámlával megszorítva születéstől halálig”. Az így kikerekedő kép egybeesik a magyar történelem utóbbi fél évszázadával. Orbán Ottó csak látszólag fog össze (vesesébet); alig néhány évvel fiatalabb, mint Csóóri, barátságuk 1956-os eredetű, amelyben „van fontosabb, mint a véleménykülönbség”. Mi az? Hogy mindketten kincses szigetű választottak a „kopár szikföld, sivő homok” hazát. Választottak? Ez jutott. Egyként hűségük hozzá. Tornai József a fegyvertárs-barát hangján szól, s bár hosszú utak közös gyaloglásainak emlékét idézi, az út élethosszig tartó. A kizengedett utolsó sor — „a szentséges szent szabadságból nem elég!” — a közösen vállalt életprogram vezérszóla.

Az Alföld is tematikus szerkesztésű: még a múlt évben megtartott debreceni irodalmi napokon vitatták a nyugati diaszpóra magyar irodalmának sajátosságait. A tanulmányok erre az alkalomra készült előadások, hozzászólások, a szereplők: nyugati magyar szerzők munkái. Talán csak Tűz Tamás szelíd meditáción nem üt át a politikai élmények hatása. Horváth Elemér ugyan állítja, hogy „vegyük szemügyre az új reformkorokat” mint egy vírágot érdekeltlenül a mi életünkön nem változtat már ami egy temetessel kezdődhet s egy szünettel végződhet — de azért ezen a rezignáción át a politikai változások éber megfigyelése, s más verséből az is kitetszik, hogy az itthoni eseményeknek sem csak távoli szemlélője. A Buda visszavétele című verse keserűbb kértük, mondaná el, mit vár egyháza, mit a püspöki kar az elkövetkezőkben a katolikus emberektől?

Ki-ki lelkiismerete szerint döntön — Természetesen csak a saját nevemben szólhatok. Úgy látom, nagyon szomorú évtizedsorozat után, amikor nemigen volt beleszólása semmibe az egyháznak, hírtelen megnöttek az iránymutató lehetőségeink. A magam részéről próbáltam egy nyílt levéllel elindítani az embereket a gondolkodás felé, a pártokat pedig az őszinte megnyilatkozás felé. A püspöki kar pedig, felelőssége tudatában összeállított egy nyilatkozatot, ez pár hete jelent meg. Nem konkrét állásfoglalás ez, inkább iránymutató a tekintetben, hogy az egyház tapasztalata, szociális, gazdasági és tár-

Mandelstamot idézi, akár a szekrénybe zárt csontvázakat Augustovótól Vorkutáig, akár ha pesti anizixot ír a költőtárs Petri Györgynek. Gómőri a lágerba hurcoltak emlékéitől és a lerohadt líftek látványától egyként ingerült: mind azt mutatja, hogy valami zűlés, értékvesztés, szétesés munkál mindenben. Ez a vers teremtő ingerültség csak olyasvalakit keríthet hatalmába, aki nem szokta meg a hullást, s akiben másféle otthonosság vágya él. Így haragudni csak az képes, aki itt van, Gómőri politikáló verseinek ez a szakadatlan jelenlét, ez a fájdalom, felháborodás-fogékonyság ad kivételes vonzást; valóban Ady „Feldobott kö”-érzetével tart rokonságot.

A Jelenkor színvonalas verseket közöl Károlyi Amy, Marnó János, Handi Péter, Gécz János tollából, de megvallo, hogy ezek a versek nem nőnek az átlagtermés fölé. Úgy tetszik, Parti Nagy Lajos ízlése is, költészeté is hiányzik a folyóirattól. Korábban neki tulajdoníthatunk kitűnő írásokat, szerzők felfedezését. Az impresszumon ugyan még ott a neve a rangos költőtársaké is — Bartók László, Kátás Márton, Pákolitz István —, de a közölt verseken nem érzik az összerendezés, a kiválasztás szerkesztői szándékát. Az sem használ a lapnak, hogy a szépprózai regényfolytatások (ezúttal 4 darab), a tanulmányokat terjedelmes szemlézések jelentik. Még a hivatásos olvasó figyelme is belenyaklik a monotonitába.

A Holmi februárban sem okozott csalódást. Két versremeklév van benne: Baka Istvántól a Farkasok órája és Petri Györgytől a Hogy elérjek a napstűtőre sávig című. Baka elégiája Tóth Árpád vagy a fordításokból ismert Leopardi színvonalán áll. A szorongásos álomból megébredő költő, egymást váltó megismétlő képek, hallucinációk rendszereiből úgy építi meg a tudós helyzetelméletét, hogy az már nemcsak a konkrét helyzetet érvényes jelentéseket hordoz, hanem a korszak rossz álmokként lezárását is megjele-

A történelmi egyházak és a jelen

„Az egységet szeretnénk szolgálni”

Sorsfordító időkhez érve, a történelem folyamán mindig is megérett az egyházak jelentősége, miként befolyásolják híveiket állampolgári döntéseikben, politikai állásfoglalásaikban. Volt idő, amikor e jelentőség csupán abban merülhetett ki, hogy az egyházaknak „hivatalból” egyet kellett érteniük az uralkodó párt irányvonalával. Ha nem így cselekedtek az egyházi vezetők, a törvénnyel találtak szembe magukat. A törvénnyel, amely voltaképpen maga volt a törvénytelenség. A lelkiismeret szabadságát tagadó jogtalanság. Rövid idővel ezelőtt azonban megszűnt ez a több évtizedig tartó, ellentmondásos helyzet a hatalom és a hívők szervezett közösségei között, és úgy tűnik föl — a történelmi egyházak igen fontos társadalmi, szociális és művelődési hatásokkal egyengetni tudják és egyengetni fogják az ország jövőjét. Eppen ezt a számottevő hatást átlátva lapunk március huszonegödikéig fölkeresi a négy történelmi egyház egy-egy jelentős képviselőjét, hogy megtudjuk, mit kérnek híveiktől a választások alkalmával az egyes egyházak, mik a tervek és elképzeléseik a távolabbi jövőben. Elsőként a katolikus egyházhoz fordultunk, ők ugyanis már február huszonegödikén kihirdették valamennyi templomukban, mire kéri a híveiket a választás napján, és az azt megelőző hetekben. Gyulay Endrét, Szeged-Csanád megyés püspökét kértük, mondaná el, mit vár egyháza, mit a püspöki kar az elkövetkezőkben a katolikus emberektől?

Ki-ki lelkiismerete szerint döntön

— Természetesen csak a saját nevemben szólhatok. Úgy látom, nagyon szomorú évtizedsorozat után, amikor nemigen volt beleszólása semmibe az egyháznak, hírtelen megnöttek az iránymutató lehetőségeink. A magam részéről próbáltam egy nyílt levéllel elindítani az embereket a gondolkodás felé, a pártokat pedig az őszinte megnyilatkozás felé. A püspöki kar pedig, felelőssége tudatában összeállított egy nyilatkozatot, ez pár hete jelent meg. Nem konkrét állásfoglalás ez, inkább iránymutató a tekintetben, hogy az egyház tapasztalata, szociális, gazdasági és tár-

nítt. Költői mestermunkának is állíthatjuk: képrendszere, variációi pontos, telitalálat erejű meghatározások. Petri egy rossz emlékü „szerelemi” kaland történetét írja le (ebben rokona látszik lenni Csúrká Happening című elbeszélésnek), ám az epikus előzményeket lírai hevületű coda-val zárja: a pincedobban végbemitt nem aktus után a hajnali tisztaságba kilépő ember a kontrasztot felfogja, méltóvá lehet arra, hogy a feloldozást elnyerje. Petri azt adja itt tudtunkra, hogy a szenny, a végbemitt alantasság ismerete is kellhet ahhoz, hogy a létezés jelentőségét, felelősségét, esélyeit felfoghassuk. Csak beledisputálás lehetne ez a pokoljáró üdvösségverset a mai pokoljáró politikai megüdvözülés helyzetére lefordítani, de reményvágya (ahogyan Baka versének záró fohász is) várakozó mindennapjainktól inspirálódik.

A Kortárs verseire — Somlyó György, Marnó János, Dobaj Péter, Róza Andre, Kántor Péter, Takáts Gyula — jó színvonalú jellemző, de nyugodtan kicserélhetnénk valamennyit a Jelenkorban közreadottakkal és viszont. Úgy tetszik, a néprontos szerkesztés — a műhely karakterének halogatott kialakítása — vezető folyóiratainkat elszűrkíti. Ez nem tesz jót sem a lapoknak, sem a szerzőknek. Vagy épp a Holmi teszi ezt velük? Kicsipőket s a többieknek az „egységes” marad? De miért viszik — és vizsgálják-e? — elsőnek kéziratukat a Holmihoz? Persze jó az, ha Takács Zsuzsa kitűnő versét most a Holmi-ban látom, s nem a merőben más szellemű Hitelekben, hogy a Tiszatáj legszébb (nekem) versét a Kortárs-díjjal most jutalmazott Ágh István írta, s hogy a Holmi-ban otthonos Márton László a Kortársban közölte Csóorit. Nem kárthatunk szöveget s nem egymással haragostól szerkesztéseket. De azért mégis: nem vezet ez a semmilyenséghöz? Nem így folytatódnak-e a mindenki mindenki lapja gyakorlat?

Berkes Erzsébet

olyan új emberképpé a kiformalása és fölnevelése, amely nem azt tartja értékek, amije van, az anyagi javakat, hanem az Istentől teremtett embert. Nem azt tartja legfontosabb feladatának, hogy mennyi pénzt szerezzen, akár becsenélül is, hanem hogy a földi életben feladatul kapott szolgálatait lelkiismeretesen teljesítse, és ezáltal elnyerhesse az örök életet.

Melyek a földi életben feladatul kapott szolgálataid?

— Ezek elkezdenek az élet értékelésével, a családi otthon tisztaságának megteremtésével, a gyermekek komoly nevelésével, és folytatódnak a munkahelyen, a becsület munkával, majd kiteljesednek a szociális szeretet tetteivel.

Őszinte dialógust kezdeni

Nem jelent majd megosztottságot a társadalom egésze szempontjából, hogy más és más várnak a polgároktól az egyes felekezetek?

— Elképzelhető, hogy a jövő építésében a nemzetet megosztóknak mond bennünket valaki. Hiszen sok egyház van, és az egyházak közötti versengés legalább olyan rossz lehet, mint a pártok közötti versengés. De akár az Evangéliumot nézem, akár a második vatikáni zsinat tanítását, nem lehet más a célunk, csak az, hogy keressük azt, ami egyesít bennünket, és őszinte dialógust kezdünk arról, ami szétválaszt. Az egyik oldalon, a humánus oldalon teljes egységben tudunk együtt dolgozni mindazokkal, akik az emberi jogokat elfogadják és tiszteletben tartják. Akár más vallású, akár megkeresztelt, akár nem. Ha pedig valakit emberi jogaiiban bármilyen új elnyomó sértene, védelmére, mint eddig is, mindig készek vagyunk. Bár csak ne kerülne erre soha többé.

Nemcsak az eszmei hovatartozás, a faj, nemzeti, nemzetiiség 1989-es oldaltól látszik itt az egységet.

— A nemzetiségi kérdés megoldásában is könnyen tudunk segíteni, hiszen ugyanannak az egyháznak a tagja, aki német, aki magyar, román, szláv, határon belül és kívül. Adott eszközeinkkel azt az egységet szeretnénk szolgálni, ami a békének és a fejlődésnek az útja.

(Gései)

Vészcsengő

Falu végén kurta képtár

— Ez a világ legnagyobb Kis-bogar Balázs gyűjteménye — mutat a teremőr nénike a falakon függő képekre. Mire az emlékmúzeum látogatója elfogódott hangon megkérdezi:

— És tessék mondani, hol vannak még a mesternek képei, New Yorkban, Párizsban, melyik múzeumban?

— Nem kérem, minden képe itt van, csak három festmény van még az egyik barátnál. Az egyik országos múzeum főigazgatójától hallottam ezt a történetet. Csak azért nem áruolom el a nevét, mert — és ezt is töle tudom — az országban mintegy hatszáz helytörténeti- és emlékmúzeum van. És ha az érintett művészek rokonságának csak egy kis töredéke áll csupán, hogy önmagára — illetve a „mesterre” — ismer ebben a történetben, akkor is több tucat halálosan megsértett tisztelő tenné a főigazgató új további életét keserűvé.

Egy másik múzeumi főigazgató nagyjott sóhajtott, szétárt a karjait, és úgy mondta:

— En igazán azt sem bálnám, ha kevesebb múzeum lenne Magyarországon. Nagy részük ugyan is nem múzeum, hanem csak gyűjtemény, illetve még az sem, mert senki nem gyűjtötte, hiszen hagyaték. Néha jelentős művészek hagyatéka, na de akkor meg annál inkább áll az ilyen emlékmúzeumokra, hogy értelmetlen így elszigetelni őket. Gették.

Nagyon szép volt

— Az emlékmúzeumok a modern magyar muzeológia neuralgikus pontjai — így az egyik vidéki múzeumigazgató. — Nem az a baj, hogy vannak, mert miért ne lennének. Hanem az a probléma, hogy hiányoznak azok a kiállítások, amelyeken ezek az életművek a helyükre kerülhetnek. Egy másik múzeumvezető mindjárt nevet is mond:

— Szeretném egyszer Borsos Miklós szobrászatát a magyar vagy az európai szobrászat mézőnyvébe állítva látni. De eddig mindig csak az volt, hogy vagy Borsos Miklósnak hívják azt, aki nek a szorát láttuk, vagy egy teljesen más föllállással találkozunk, és akkor Medgyessy Ferenc volt a neve. Van olyan magyar

szobrászat, amely nem egyetlen emberből vagy annak az iskolájából áll?

Elmesélem ezt a székesfehérvári muzeológus barátainknak. — A szobrászat terén különösen rossz a helyzet — hangzik a válasz. — Mi például igazán szoborok vagyunk arra, hogy Schaár Erzsébet életművének a java itt van nálunk egy külön épületben. De ha arra gondol az ember, hogy aztán sehol az országban nem találkozhatsz másutt Schaár-szoborral, akkor kétségbeesésében fölordíthat: ez egy tragédia!

Közben valahol egy kis faluban — mert erről sem szabad megfeledkeznünk — egy kurtára sikerült, félhomályos helyiségben egy kislány iskolás gyöngybetűkkel a helyi emlékmúzeum vendégkönyvébe írja: „A kiállítás nagyon szép volt.” És tényleg így is gondolja — hisz most volt életében először múzeumban.

Emlékmúzeumosi

Hol tévesztett utat a magyar muzeológia?

Sokan állítják, hogy az utóljára idebigyvesztett jelenet a falusi kislánnyal nem is stimmel egészen, mert a legtöbb emlékmúzeum látogatottsága elenyészően kicsiny, ezért hát jobb is, ha az ilyen jeleneteket meghagyjuk a biedermeier költészetnek. Különösen szembetűnő, hogy mennyire idealizált a copfos kislánnyal való kép, ha a tényleg jelentős művészek emlékmúzeumának a forgalmára gondolunk.

Mi a baj éppen e fontosabb emlékekkel?

Szentendrére, ahol egy sor ilyen múzeum van, tulajdonképpen csak egy számít slágernek, a Kovács Margit. Csak néhány hazzal odább áll a Vajda Lajos emlékmúzeum. De míg a Kovács Margit-féle kedvesen magyaros kerámiaábrákhoz kérve-kéretlenül odavisznek minden kirándulócsoportot, legyen az egy általános iskolai osztály vagy az elméleti fizika kiválósgainak az éppen Budapesti kongresszust tartó nemzetközi társasága, ezek közül a csoportok közül egy sem jut el Vajda Lajosig.

Holott elképzelhető, hogy van olyan külföldi — s ehhez nem kell meg elméleti fizikusnak sem lennie — aki érdekesebbnek találja, hogy élt Magyarországon egy művész, akinek a dolgait, a töredékes életmű ellenére is, oda lehetne tenni, mondjuk, Paul Klee rajzai mellé (noha nem magyaros, csak magyar). Aztán van Szentendrére egy Czöbél-ház, vagy egy Barsay-emlékmúzeum is, és így tovább. Ami azonban hiányzik ahhoz, hogy ezek hatékony eszközei legyenek a magyar közpözüvészi kultúra általánosabb megismertetésének, az a nagy intézményekre jellemző muzeológiai színvonal: az anyag szelőkésztsége, feldolgozottsága, az érdekes és informatív kiadványok szerepe vagy a hatóság és a vendéget már az országhatárnál fogadó propaganda. Nem lenne egyszerűbb egy közös múzeumban kiállítani őket, ahol ezek a feltételek könnyebben biztosíthatók, valamint a helyes relációk és összefüggések is azonnal láthatóvá válnának?

Vannak olyan szakembereink — és nehéz ellentmondani nekik — akik az egész emlékmúzeumosi mögött egy évtizedekkel ezelőtt divatba hozott gondolkodásmód kései gyümölcseit látják. E szerint volt egy idő, amikor a kultúra feladatait a népművelés dolgaival tévesztették össze, a zenekultúrát is a lelkes dalolással, az orvostudományt pedig a higiénával. Ez volt az az időszak, amikor a budapesti állattér tudományos intézetnek számított, a mellette lévő Szépművészeti Múzeum azonban csak egy fokkal az alá, a népművelési intézményekhez volt besorolva. Képtelenen úgy fogalmazhatnám ezt meg, hogy annak az izlésnek a továbbéléséről van szó, amely a kultúra érdekét nem ismerte, és ezért abban a hiszemben élt, hogy a magyar flóra legnagyobb és legimpozánsabb képviselője az ablakba tett muskátli, a szívhez szóló cserepes virág.

Ebből a hasonlatból talán az is kilálglik, hogy senki nem gondol a szakemberek közül arra, hogy ki kéne irtani hazánkából a cserepes muskátli, vagyis a lokális emlékeket gyűjtő helytörténeli múzeumokat. Csupán arról van szó, hogy tisztában legyünk az arányokkal, és ne próbáljuk szétosztani és virágcserepekbe erőszakolni az erdőket, a Mátra fenyveseit, vagy a Bakony tölgyseit, kultúránknak az igazán fontos értékeit. Valahogy nem mutat jól az ilyesmi az ablakban. És nem is fizetődik ki a próbálkozás. Eppen a jelentős művészeti munkák gyakran nagyon is érzékeny és sok gondozást igénylő művek.

Mikor hosszú idő után először látogattam haza Magyarországra, igazán nagy örömmel mentem ki Szentendrére, hogy megnézzem a

Vajda-emlékmúzeumot, amelyet addig csak az újsághírek alapján ismertem. Mikor aztán egy délelőtt tényleg láttam a kis polgárházban kiállított anyagot, és már útban voltam visszafelé, hirtelen egy kép merült fel bennem — az, ahogy a nap besüt a barátságos szentendrei házba. Mi lesz, ha tovább vándorol ez a napstűtő fölt a falon, és eléri a porlókony öreg papírra rajzolt Vajda-rajzokat? Körbetelofonáltam Pesten az ismerősöket, de senki sem tudott válaszolni arra a kérdésemre, hogy van e olyan napszak, amikor ez előfordul. Később aztán úgy hallottam, hogy a teremőröknek utasításuk van arra, hogy csukják be a palettákat, ha süt a nap. Nem kell azonban muzeológusnak lenni ahhoz, hogy tudjuk, bár a csukott paletták fontosak, de velük még nincs minden kérdés megoldva.

Ahhoz, hogy az elsőrendű művészeti emlékeket az ilyen kis emlékmúzeumokban is szakszerűen állíthassuk ki, sokkal drágább megoldásra lenne szükség, mint bármilyen nagyobb gyűjteményben való tárolásukhoz. „Szerencsére” azonban sem egyikről, sem másiktól nincs egyelőre szó. Az értékes rajzok vagy képek nem nagy múzeumokra és korszerű műszeres kondícionálásra vannak bízva, hanem a teremőr néni árnyékát adó kezire. Ez előcsöb megoldás, biztosan emberibb is, és — mint a néni keze — esendőbb.

Egy fillér sem

Volna persze meg egy kiút, megpedig az, hogy arra gondoljunk, hogy a kis múzeumok is fokozzák a turistaforgalmat. Sőt, hazánkban, ahol csak néhány helyen támaszkodhatunk a természeti szépségek vagy a történelmi emlékek segítségére, talán éppen a kis múzeumok láncát ad lendületet a nagyobb idegenforgalomnak.

Elmondom ezt Néray Katalinnak, a Múcsarnok igazgatójának is, mert ő a leginkább tájékozott az ilyen kérdésekben. — Soha még egy fillér sem került vissza az idegenforgalomból a kultúrára — hangzik a válasza.

— De a kis emlékmúzeumok mégis pótolnak valamit abból, ami nálunk bércet terén vagy festői középkori városok tekintetében hiányzik — fordulok Mojzer Miklóshoz, a Szépművészeti Múzeum igazgatójához. — Gondoljuk mi — vág vissza —, de nem ezt gondolják a sokat látott és múzeumokkal is elkenyveztetett fölldiek!

Aztán elkomorul: — Ezt a több száz kis gyűjteményt és emlékmúzeumot azokban az években hozták létre, amikor hagyaték elpusztulni a magyar vidéki kastélyokat és a kerteket, amikor téglánként hordták szét a magyar kúriákat, amikor elűnt a magyar tájkultúra. Azt, ami idegenforgalmi szempontból is összehasonlíthatatlanul értékesebb és vonzóbb lett volna.

Hiábavaló lenne azt felélni erre, hogy az emmek csak azt tetik, amire a történelem készítette őket. Az egyik században építkeztek, a másikban romboltak, úgy, ahogy éppen megadott nekik. Nehéz az ilyesmiktől és történelmi tárgyilagossággal szemlélni. A magyar táj pusztulásának elem vetítő kép inkább arra készít, hogy én is a népmesék és a mítoszok logikáját kövessm.

Látom tehát, ahogy az élet lérehozza a sok száz apró emlékházat. És azt is, hogy miként telik meg egyikük-másikkul értékes hagyatékkal, igazi kultúrával is. Majd megint az élet lesz az, amely megszünteti őket. Felteszik hát, mint a balladákban, a sok száz kis gyűjtemény. Viszi őket, akár a koporsókat, a Duna. Le a Fekete-tengerig.

Perneczky Géza

Trauner Sándor — Alexandre Trauner —, a világhírű magyar származású francia díszlettervező munkáiból kiállítás nyílt meg szombaton a cherbougi városi színházban. A megnyitón, amelyen Trauner film- és színpadi díszlettervei, makettjei, festményei láthatók, ott volt a 84 éves, ma is aktív művész, aki eddig háromszor kapta meg munkásságáért az Oscar-díjat francia megfélelőjét, a César-díjat. Az egyébként Oscar-díjban is részesült híres művész lárlata alkalmából Cherbouriban bemutatásorozat rendeznek azokból a filmekből — köztük Marcel Carné, Orson Welles, Billy Wilder munkáiból —, amelyekhez Trauner Sándor tervezett díszleteket.

Nagy sikerrel vendégszerepelt szombat és vasárnap este a Mikroszkóp Színpadon a Pécsi Nemzeti Színház Willy Russel En, Shirley című monodráájának hazai bemutatójával, amelyet Szegéri Menyhért rendezésében, Vári Eva adott elő.